

[Kristen Amby.]

begynder med, svare saadanne Produktionsvilkaar, at Lønnen kan afkastes, det er givet, tilføjer jeg endvidere. Det er givet!

Hvis det ærede Medlem var Politiker — det er han ikke —, saa vilde det ærede Medlem have gjort noget helt andet, saa vilde han have sagt: Jeg er sikker paa, at det konservative Parti ikke deler det ærede Medlems Synspunkt — det kunde han godt sige —, men det gør jeg, og jeg gør mig til Talsmand for det Synspunkt! Det havde der været Mening i for en Mand, der tilhører et Bondeparti, at komme og sige: Udmærket, i og for sig er vi enige i, at Arbejderne skal have den og den Løn, det kan Erhvervet ikke give — det siger det ærede Medlem, det kan det ikke, og det er jeg enig i, at det kan det ikke generelt, som Forholdene er i Dag —, men skaf os de Vilkaar og vis os Vejen, saa det kan ske! Det havde der været Plan i, om det ærede Medlem havde sagt det. Jeg kan kun som Politiker være tilfreds med, at det ærede Medlem er saa forstokket, saa han slet ikke forstaaer det Problem, her foreligger. Det kan jeg kun være tilfreds med, og jeg kan ogsaa tilføje — og det mener jeg at have Ret til at tilføje —, at selv om det, jeg har sagt, naturligvis slet ikke kan opfattes som et partipolitisk Udtryk for vort Syn — det siger sig selv, det behøvede man ikke at udtale —, saa er det mit Indtryk, at mange Mennesker, der maaske blev chokeret til at begynde med, efterhaanden ved at tænke over disse Ting er kommet til den Anskuelse, ikke, at det skulde være de vises Sten — hvorfor skulde det det? — men at det dog maaske var den Vej, ad hvilken man skulde forsøge at naa en Løsning ud af det Uføre, man er i.

Dette Sted er jo det eneste Sted, hvor man endnu i Danmark har Lov til at tale frit og i Sammenhæng og derfor altsaa ogsaa kan være sikker paa, at det, man siger, i hvert Fald har Mulighed for at blive forstaaet efter sin Hensigt og Mening. Det er mig glædeligt at læse i et Tidsskrift, „Danmarks Haandværk og Industri“, et officielt Blad, at de Bemærkninger, jeg fremkom med, og som et højtæret Hovedstadsblad har tænkt alt for lidt paa, der vinder Tilslutning, nemlig: Bemærkningerne om, at det var glædeligt fra et konservativt Synspunkt — jeg kan godt sige det saa bredt —, at Udviklingen kan bære Privatejet. Det glædelige ud fra det Synspunkt er, at den tekniske Udvikling ikke blot gaar ad den entydige Vej, man hidtil har troet den gjorde, nemlig, at der kun kunde være

Stordrift baade med Hensyn til Landbrug og Industri og andet. Den tekniske Udvikling har, jeg kan bruge det stærke Udtryk velsignelsesrigt, sagt os, at der nu er Mulighed for den lille selvstændige Bedrift i Haandværk og Smaaindustri. Det er Synspunktet i den nævnte Artikel — jeg skal nok lade være med at citere den, Hr. Formand, jeg henviser ærede Medlemmer, som interesserer sig for Spørgsmaalet, til selv at læse den, den staar i det sidst udkomne Nummer. Den tilslutter sig det Synspunkt og siger, at det er glædeligt og rart at høre det sagt paa Rigsdagen.

Med Hensyn til Forholdet mellem Arbejder og Arbejdsgiver, Spørgsmaalet om Lønvilkaar og andre Betingelser for Arbejderne, forekommer det mig, at man alt for længe har sagt, at det er noget, Organisationerne kan bestemme, vi har jo en Opdeling, paa den ene Side Repræsentanter for Arbejderne, siddende i den ene Del af Salen, til venstre, og paa den anden Side Repræsentanterne for Arbejdsgiverne. Det er en Stilling, jeg ikke ønsker skal fastslaaes som den rigtige, det er den nemlig ikke. Spørgsmaalet mellem Arbejder og Arbejdsgiver er et alment, samfundsmæssigt Spørgsmaal, og med Hensyn til at tage Standpunkt staar jeg for mit Vedkommende lige langt eller lige nær ved begge, der er intet i Konservatismens Væsen, der paa Forhaand siger, at man skal være at finde i den ene eller den anden Lejr, naturligvis ikke.

Jeg haaber, at den Udvikling, der er begyndt erhvervsmæssigt, og som man kan se for sine Øjne alle Vegne ude i Landet, vil fortsættes, saaledes at der virkelig bliver Mulighed, ikke blot i Landbruget, men ogsaa i andre Erhverv, Haandværk og Industri, for, at Mennesker i langt større Udstrækning faar selvstændig Bedrift og dermed Glæden at arbejde for sig selv i Stedet for at have Lønarbejde for andre — jeg har ikke dermed sagt noget om, at man ikke ved at arbejde for andre kunde have gode Kaar og blive behandlet ordentligt, det manglede bare, jeg skulde sige det, det er tværtimod mit Indtryk, som i øvrigt bekræftes ved at erfare, hvordan moderne Industriledere stiller sig over for deres Arbejdere, at man inden for Industrien har et helt andet Synspunkt end det, man i gamle Dage mente var Synspunktet, det er ikke Udsvedersynspunktet, der gør sig gældende hos moderne industrielle Ledere, ingenlunde, vi ser — jeg behøver ikke at nævne Navne —, hvordan den ene og den anden